

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж-7203/2018
05.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Бољевић, председника већа, Снежане Живковић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиоца Предузеће за финансијске услуге и консалтинг "АА", чији је пуномоћник адвокат АБ, против туженог ББ, чији је пуномоћник адвокат АБ1, ради дуга, одлучујући о жалбама парничних странака, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П-16064/16 од 14.05.2018. године, у седници већа одржаној дана 05.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и туженог и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Првог основног суда у Београду П-16064/16 од 14.05.2018. године у ставовима другом и трећем изреке, као и у ставу првом изреке за износ главног дуга и за законску затезну камату на износ главног дуга од 3.012,14 евра.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П-16064/16 од 14.05.2018. године у ставу првом изреке, тако што се ОДБИЈА тужбени захтев тужиоца Предузеће за финансијске услуге и консалтинг "АА" д.о.о. да му тужени ББ исплати законску затезну камату на износ од 451,61 евро од 18.06.2014. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као неоснован.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име дуга исплати износ од 3.463,75 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 18.06.2014. године као дана подношења тужбе до коначне исплате. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца да му тужени исплати на име дуга износ преко досуђеног за износ од још 669,31 евра у динарској противвредности по средњем курсу на дан исплате са траженом каматом почев од 21.05.2014. године, као и у делу потраживања затезне камате обрачунате на досуђени износ главног дуга за период од 21.05.2014. године до 18.06.2014. године. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 100.326,00 динара.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку, побијајући је у ставу другом изреке (тужилац), односно у ставовима првом и трећем изреке (тужени). Жалбене разлоге су образложили и жалбени предлог изнели.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – одлука Уставног суда, 74/13 – одлука Уставног суда, 55/14 и 87/18), Апелациони суд у Београду оценио је да жалба тужиоца неоснована, а жалба туженог делимично основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана одлука морала укинути. Осим тога, није основан ни навод жалбе туженог да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер је изрека пресуде разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница, на јасан, непротивречан и убедљив начин, који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у спису, па пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је 21.06.2006. године са “Banca Intesa” а.д. Београд закључио уговор о готовинском кредиту, којим му је одобрен кредит у укупном износу од 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан пуштања у течај. Приликом закључења наведеног уговора тужени је банци депоновао износ од 600 евра, као средство обезбеђења враћања кредита, а рате кредита је уредно плаћао док је од банке добијао обавештења. Даље је утврђено да је дана 04.01.2010. године између овде тужиоца и “Banca Intesa” а.д. Београд закључен уговор о преносу потраживања (анекс број 5), којим је овде тужиоцу “Banca Intesa” уступила потраживање које има према овде туженом, а све по основу уговора о готовинском кредиту од 21.06.2006. године, који је проглашен доспелим због неиспуњења уговорне обавезе. О извршеном уступању потраживања и доспелости преосталог износа кредита за наплату туженог није обавестила “Banca Intesa”, већ га је обавестио тужилац, даном када је тужени

примио опомену пред утужење, а о чему је обавештен и пријемом тужбе у предметној правној ствари у смислу одредбе члана 438. ЗОО. На основу налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област првостепени суд је утврдио да је средствима депозита умањен дуг туженог и то законска затезна камата и део редовне камате, те да је на дан 04.01.2010. године када је потписан уговор о преносу потраживања (цесији) "Banca Intesa" више обрачунала износ затезне камате и тиме повећала дуг туженог и пренела потраживање у већем износу него што је тужени био дужан, због чега је тужилац даље наставио да обрачунава затезну камату на целокупан износ дуга, обзиром да је депозит раскњижен тек 22.07.2010. године. Како је вештачењем утврђено да је стање дуга туженог према "Banca Intesa" а.д. Београд са датумом 21.05.2014. године износило укупно 3.463,75 евра, од чега је главница износила 3.012 евра (главни дуг и редовна камата), а износ обрачунате затезне камате 451,61 евра, то је суд обавезао туженог да тужиоцу исплати наведени износ по основу неизмирених уговорних обавеза, доневши одлуку као у изреци побијане пресуде. На досуђени износ главног дуга и обрачунате затезне камате суд је тужиоцу досудио законску затезну камату од дана подношења тужбе 18.06.2014. године до исплате, у складу са чланом 279. став 2. ЗОО, док је у преосталом делу, за тражени износ од још 691,31 евра и затезну камату на тај износ од 21.05.2014. године, тужбени захтев одбио као неоснован.

Чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из изведених доказа које је првостепени суд правилно оценио, применом члана 8. ЗПП. Жалбама парничних странака чињенично стање није доведено у сумњу, нити су у њима истицане нове чињенице или предлагани нови докази, под условима прописаним одредбом члана 372. став 1. ЗПП.

Наводима жалбе тужиоца не доводи се у сумњу чињенични закључак на коме је донета пресуда заснована, а везано за висину дуга, која је утврђена налазом и мишљењем судског вештака од 11.10.2017. године, при којој је вештак остала и у потоњим изјашњењима од 01.02.2018. године (писаном) и од 14.05.2018. године (усменом). У том смислу, а супротно схватању изнетом у жалби, становиште је и другостепеног суда да је, дајући изјашњења на примедбе тужиоца, и основним налазом и мишљењем, судски вештак одговорила на задатак суда и уједно, изјашњењима успешно одбранила свој налаз и мишљење. Утолико је неосновано жалбено оспоравање датог налаза указивањем да је налаз непотпун, или да има какав други недостатак из члана 270. став 4. ЗПП, због кога је и сам суд требало да одреди рок за отклањање ученог недостатка. Осим тога, питање висине дуга, а имајући на уму приложену доказну документацију, не спада у домен правних питања на које одговор треба да да суд у образложеној одлуци. Управо супротно, реч је о чињеници за чије је утврђивање или разјашњење потребно стручно знање којим суд не располаже, због чега је и било неопходно извођење доказа економско-финансијским вештачењем. Самим тим, и жалбено инсистирање на чињеници да је вештак обрачунавао камату на погрешан износ (услед погрешно узетог датума преноса потраживања) суштински не доводи у сумњу правилност закључка на коме је заснован налаз вештака, без обзира на чињеницу што је тужилац током поступка предлагао

извођење доказа допунским вештачењем. Сам предлог за извођење доказа допунским вештачењем био је искључиво везан за околност да је тужилац сматрао да износ главног дуга у свему треба да одговара износу који је наведен у анексу бр. 5 уговора о цесији од 04.01.2010. године. Међутим, из списка следи и то да је на припремном рочишту одржаном 04.10.2016. године управо тужилац предложио извођење доказа вештачењем на околност висине дуга по уговору, премда на њему није био терет доказивања ове чињенице, јер није логично, нити тужилац може бити дужан да сам себи спори право на наплату утуженог износа, већ је то, у складу са одредбом чланом 231. став 3. ЗПП, била обавеза туженог. Стога, околност да тужилац није био задовољан висином износа до које је у свом налазу и мишљењу дошао вештак сама по себи не утиче на квалитет налаза. С тим у вези, уколико је сматрао да вештак у налазу и мишљењу и потоњим изјашњењима није одговорио на дати задатак, тужилац је био овлашћен да, у смислу члана 271. став 2. ЗПП, ангажује стручњака или другог вештака уписаног у регистар судских вештака, који је евентуално могао да сачини примедбе на достављени налаз и мишљење или да да нов налаз и мишљење у писаном облику. Стога, у одсуству друге правно релевантне аргументације, оспоравање овако датог налаз и мишљења суштински остаје без успеха, јер се наведени заснива на документацији којом тужилац располаже, а вештак је у свом усменом изјашњењу на рочишту исцрпно објаснила због чега се износ до кога је она дошла у свом налазу и мишљењу и износ који је пренет овде тужиоцу не поклапају.

Нису основани ни наводи жалбе туженог да га давалац кредита ("Banca Intesa" а.д.) није обавестила о уступању потраживања, а што је била дужна да учини сагласно одредби члана 438. став 1. Закона о облигационим односима - ЗОО. Наведеном одредбом је заиста та дужност установљена је како би се дужник, који према пријемнику има све обавезе као према уступиоцу, упознао са чињеницом коме треба да изврши обавезу, а након што му се пријемник легитимисао предајом одговарајуће исправе о дугу (члан 441. ЗОО). Околност да тужени није био обавештен о извршеној цесији пре приспећа опомене пред утужење није од утицаја на постојање његовог потраживања, јер оно није због тога угашено како за претходног (уступиоца) тако и за наредног (пријемника) повериоца. Утолико су неосновани и без утицаја на постојање самог дуга и наводи жалбе, којима се с позивом на одредбе Закона о банкама, указује да је продајом потраживања и давањем података овде тужиоцу, прекршена банкарска тајна и тајност података на штету туженог.

Супротно становишту израженом у жалби туженог у конкретном случају није реч о ништавом преносу потраживања, јер потраживање даваоца кредита према овде туженом није било недоследно. Наиме, самим уговором о готовинском кредиту од 21.06.2006. године (чланом 6) одређено је да су уговорне стране сагласне да банка може отказати уговор, учинити доспелим и тражити наплату одобрених средстава кредита, заједно са припадајућом каматом и трошковима, и то уколико корисник из било ког разлога не плати два узастопна или два било која анuitета, ако не испуни друге обавезе преузете према банци или ако има дуговање према банци, по било ком основу банкарског

пословања, у трајању дужем од 60 дана, рачунајући од дана настанка таквог дуга. Надаље, из самог уговора о преносу потраживања од 04.01.2019. године, поглављем 2. које садржи дефиниције везано за предмет уговора, прописано је да израз “доспела а неотплаћена дуговања” значи доспеле а неипсуњене обавезе плаћања клијената уступиоца, заједно са њиховим припадајућим обавезама, које проистичу из закључених уговора о кредиту. С тим у вези, наведени уговор о преносу потраживања туженом је достављен у прилогу опомене пред утужење овде тужиоца од 21.02.2014. године. Полазећи од оваквог стања у спису, да би тужени са успехом оспорио право тужиоца на наплату утуженог потраживања било је потребно да суду приложи доказ на околност уредног измирења преузете обавезе кориснику кредита (уступиоцу потраживања) у ком случају би аргументација о недоспелости потраживања, а при уредном извршавању уговорне обавезе, евентуално могла да буде од утицаја на доношење другачије одлуке по истакнутом захтеву. Међутим, у одсуству било каквог правно релевантног доказа на ову околност, тужени не може са успехом, а само на основу изнете тврдње, да оспори право тужиоца на наплату износа утврђеног побијаном пресудом. Уосталом, и са становишта основних начела облигационог права садржаних у Закону о облигационим односима, и то савесности и поштења (члан 12), забране злоупотребе права (члан 13), забране проузроковања штете (члан 16), дужности испуњења обавезе (члан 17) и дужног понашања у извршавању обавеза (члан 18), тужени је дужан да савесно, без злоупотребе права, са пажњом доброг домаћина изврши уговорну обавезу коју је преузео према уступиоцу потраживања, уздржавајући се да тужиоцу, као пријемнику наведеног, проузрокује штету неизвршењем преузете обавезе.

Иако је неосновано тужиочево спорење налаза и мишљења судског вештака с позивом на одредбу члана 400. став 3. ЗОО и указивање да банка има право да захтева камату на камату када доспе за исплату, а уколико не буде исплаћена, ипак се не може сматрати да је првостепени суд правилно применио материјално право када је донео одлуку о укупној висини дуга за који тужиоцу припада законска затезна камата. Наиме, сагласно члану 277. ЗОО, дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице, и затезну камату по стопи утврђеној савезним законом (став 1), при чему ако је стопа уговорене камате виша од стопе затезне, она тече и после дужникове доцње (став 2). Право на затезну камату поверилац има без обзира да ли је због дужникове доцње претрпео какву штету (члан 278. став 1), с тим што на доспелу, неисплаћену и уговорену затезну камату, поред осталих новчаних давања, не тече затезна камата изузев када је то законом одређено (члан 279. став 1). Законом је прописано и то да се на износ неисплаћене камате може захтевати затезна камата, само од дана када је суду поднесен захтев за њену исплату (члан 279. став 2). Полазећи од наведеног, а превасходно чињенице да су цитиране одредбе ЗОО несумњиво императивног карактера, другостепени суд је оценио да на обрачунати износ затезне камате од 451,61 евро, у оквиру износа од 3.463,75 евра, тужиоцу не може припадати затезна камата. Ово с обзиром на то да из налаза и мишљења судског вештака од 11.10.2017. године недвосмислено произлази да укупан дуг туженог на дан продаје (цесије) потраживања (04.01.2010. године) износи укупно 3.012,14 евра, а састоји се од главног дуга у

износу од 2.507,39 евра и од неплаћене редовне камате у износу од 504,75 евра. Налазом вештака је утврђено да обрачуната затезна камата од дана продаје потраживања до дана утужења по каматној стопи за потраживање у еврима у складу са Законом о затезној камати износи 451,61 евра. При заузимању оваквог становишта другостепени суд је имао на уму да се одредба члана 400. став 1. ЗОО, којом је прописана ништавост одредбе уговора по којој је на камату, када доспе за исплату, а не буде исплаћена, тече камата, не односи на кредитно пословање банака и других банкарских организација (став 3). Међутим, истовремено је јасно да на затезну камату која је обрачуната у складу са законом на износ главног дуга и редовне камате, не може тећи затезна камата. Следом реченог, основан је захтев за исплату целог дуга од 3.463,75 евра, укључујући и износ обрачунате законске затезне камате од 451,61 евра, као и захтев за законску затезну камату на износ главног дуга од 3.012,14 евра почев од 18.06.2014. године као дана подношења тужбе до исплате, док није основан захтев за законску затезну камату на обрачунати износ законске затезне камате од 451,61 евра.

Из изложених разлога, другостепени суд је, пазећи по службеној дужности на примену материјалног права, применом одредаба чланова 390. и 392. тачка 4. ЗПП, донео одлуку као у ставовима првом и другом изреке ове пресуде.

Приликом одлучивања о основаности жалби другостепени суд је ценио и остале наводе које су тужилац и тужени у њима истицали, али их није посебно образлагао, сагласно члану 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије за парничне странке повољније одлуке у овој парници.

С обзиром на то да наведено преиначење није било од утицаја на одлуку о трошковима парничног поступка, наведена је потврђена применом члана 401. тачка 2. ЗПП, јер је донета правилном применом одредаба чланова 150, 153, 154. и 163. ЗПП, с обзиром на исход спора и постигнути (претежан) успех тужиоца у овој парници, због чега се неосновано наводима жалбе спори њихова правилност. Осим тога, њихова висина одмерена је правилном применом Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлучујући о захтеву парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, а имајући на уму да тужилац није успео у поступку по правном леку, док је тужени постигао успех у незнатном делу, у погледу законске затезне камате ан износ од од 451,61 евра, одлучено је као у ставу трећем изреке ове пресуде применом члана 165. став 1. у вези са чланом 153. став 1. ЗПП.

Председник већа-судија
Драгана Бољевић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Јасмина Ђокић